

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שישי כ"ב באדר תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

כתובות - ל"ח

1. אלו דעות נוספות למדנו מדוע נצרך גם הפסוק 'לא תקחו כופר' וגם הפסוק 'כל חרם'?

- א. רמי בר חמא - ללמד שאינו יכול לפדות נפשו בממון לא רק שהרגו דרך עלייה, שהוא חמור יותר בכך שלא ניתנה שגגתו לכפרה שאינו גולה. אלא מ'כל חרם' לומדים גם כשהרגו דרך ירידה שניתנה שגגתו לכפרה.
- דחה רבא: הרי כבר למדנו זאת מההיקש של תנא דבי חזקיה כשם שבמכה בהמה לא חלקת בו בין ... בין דרך ירידה לדרך עלייה.. ולעולם חייב ממון כך ב'מכה אדם' שחייב במיתה ופטור מממון לא מחלקים.
- ב. אלא אמר רמי בר חמא - אחד הפסוקים נאמר לענין קם ליה בדברה מינה, ללמד שפטור ממון לא רק כסימא את עינו והרגו באותה מכה, [כמו שלמדו מ'לא יהיה אסון'] אלא פטור גם כשסימא את עינו במכה אחת והרגו במכה אחרת.
- דחה רבא: גם זה נלמד מתנא דבי חזקיה - עין תחת עין ואין הכוונה שיטלו את עינו, שמא ימות ולא יתכן שיהיה 'עין ונפש תחת עין', משמע שאין שני חיובים מחמת מכה אחת.
- ג. אלא אמר רב אשי: לחדש שפטור קלב"מ הוא גם בחיוב מיתה וקנס. ולרבה הסובר חידוש הוא שחידשה תורה בקנס אע"ג שנהרג משלם, 'כל חרם' מלמד כת"ק דלעיל שהנודר ערכו של היוצא להרג פטור מלשלם.

2. האונס נערה שנתארסה ונתגרשה. האם חייב קנס?

- א. לרבי יוסי הגלילי - פטור. כפי שנאמר 'אשר לא ארשה' משמע שאם אורסה פטור.
- ב. לתנא דמשנתנו אליבא דרבי עקיבא - חייב לה קנס וקנסה לעצמה.
- ג. לתנא דברייתא אליבא דרבי עקיבא - חייב לה קנס והקנס לאביה.

3. לתנא דמשנתנו מה טעמו של רבי עקיבא?

מדדיקים 'אשר לא אורשה' לאביה אבל אם הייתה מאורסת, הקנס לעצמה. והקשו: כשם שבמיעוט 'נערה' התמעטה בוגרת לגמרי מקנס. וב'בתולה' התמעטה בעולה לגמרי מקנס כך מאורסת לכאורה מתמעטת לגמרי. [אמנם למסקנא מצינו שיש לחלק מבתולה שהשתנה גופה - עי' רשב"א]

4. לתנא דברייתא מה טעמו של ר' עקיבא?

הדין נותן שהקנס הולך לאביה' כשם שאביה זכאי בכסף קידושיה אע"פ שנתארסה ונתגרשה קודם קידושין אלו, אף כסף קנסה אע"פ שנתארסה ונתגרשה לאביה. ולפי זה הפסוק 'אשר לא אורשה' מופנה לדון ממנו ג"ש אונס מלמד על מפתה 'חמישים' ומפתה מלמד על אונס 'שקלים'. ועדיף להוציא את 'אשר לא אורסה' מפשט הפסוק עבור הגזירה שוה, ואת ה'בתולה' להשאיר כפשוטו שממעט בעולה כיון שבעולה 'אישתני גופה'. אמנם אין זה נחשב לעקור לגמרי את משמעות הפסוק כיון שקוראים 'אשר לא אורסה' למעט אופן שהיא ארוסה כיון שחייב סקילה פטור מקנס. [ורבה שסובר שנהרג ומשלם קנס בוודאי סובר כר"ע דמתניתין]

5. רבי יוסי הגלילי שלמד 'אשר לא אורסה' כפשוטו מנין לו 'חמישים' ו'שקלים'?

כסף ישקול כמוהר הבתולות שיהא זה כמוהר הבתולות ומוהר הבתולות כזה.

6. מה הדין אם האונס בא עליה ואח"כ מתה. האם חייב קנס?

אביי: פטור - 'ונתן לאבי הנערה ולא לאבי מתה'. ובדף הבא יבואר שרבא הסתפק בזה.